

Provtagning utan
spolning, hur ska det
fungera?

Provtagning tidigare (innan (EU) 2015/1787)

- Före 2011 - Spola på det sätt kranen normalt används/spolas, före provtagning
- Efter 2011 - Provtagning för mikrobiologisk analys enligt SS-EN ISO 19458, dvs utan spolning, spola bara ut vattnet i kranen. Det kemiska provet togs direkt efter det mikrobiologiska provet.

Vi känner till att de tidigare provtagningskraven inte alltid följdes.

Syftet nu med provtagning utan föregående spolning, (EU) 2015/1787

- Undersökningar av dricksvattnets kvalitet i kranen hos användaren ska representera det dricksvatten konsumenten använder till dryck eller matlagning.
- Undersökningarna ska inte representera det dricksvatten som levereras till fastigheten

Dricksvattenföreskrifterna (SLVFS 2001:30)

- Provtagning för mikrobiologisk analys vid punkten där värdena ska iakttas ska utföras enligt SS-EN ISO 19458 .
- Provtagning av koppar, bly och nickel ska ske vid kranar hos användaren utan föregående spolning. Ett prov på en liter ska tas vid en slumpmässig tidpunkt under dagen.

Provtagning utan föregående spolning, (EU) 2015/1787

- Vi har ännu inga siffror på provresultat med avvikelser.
- Dricksvattenproducenten måste visa att eventuell avvikelse mot kvalitetskraven beror på fastighetsinstallationen och inte på det distribuerade dricksvattnet. Därefter ska kontrollmyndigheten och fastighetsägaren informeras om att problemet ligger i fastighetsinstallationen.

Följande provtagningsrutin kan användas

1. Fyll en 1-liters flaska utan spolning för analys av bly, koppar, nickel. Analys för övriga metaller kan utföras från samma flaska
 - a. Fyll med skakmån och skaka flaskan omedelbart efter fyllning. Häll av ett prov i ett mindre provkärl som sänds till laboratoriet för metallanalys. Om man håller bort det "skakade" vattnet från 1-litersflaskan kan flaskan fyllas på nytt för andra analyser.
 - b. Istället för provtagning enligt alternativ a kan hela provflaskan sändas till laboratoriet för analys.
2. Omedelbart efter metallprovet, fyll flaskan för mikrobiologisk analys enligt SS-EN ISO 19458
3. Flaskor för eventuellt andra analyser fylls

Sammanfattning av metodik för mikrobiologisk undersökning enligt standarden SS-EN ISO 19458

Provpunkt	Slang, sil, etc. bort	Spola	Desinfektera
Utgående dricksvatten	Ja	Ja*	Ja
Dricksvatten hos användaren	Ja	Nej**	Ja
Dricksvatten vid livsmedelsföretag	Nej	Nej	Nej
Förpackat dricksvatten	Ja	Nej**	Ja

* Vattnet bör "stå på rinn"

** Vattenmängden som står i kranen bör spolas ut. Om provtagning av bly, koppar eller nickel ska ske vid samma provtagningstillfälle ska detta prov tas ut först.

FAQ

1. Vad ska vi göra om det ospolade provet visar förhöjda halter av t.ex. Pb, Cu eller Ni?
2. Om man har 3 fasta provtagningspunkter och år från år, i de ospolade proven, har förhöjda halter Pb, Cu eller Ni måste man undersöka om det beror på fastighetsinstallationerna varje gång?
3. Man har konstaterat att halterna Pb, Cu, eller Ni är förhöjda och att orsaken beror på fastighetsinstallationen. Man har tidigare informerat f.ä. att dricksvattnet bör spolas innan det används för dryck/matlagning. Måste f.ä. informeras varje år, även om det är en fast provtagningspunkt?

Kontrollwiki dricksvatten

<http://kontrollwiki.livsmedelsverket.se/artikel/337/dricksvatten>

<http://kontrollwiki.livsmedelsverket.se/artikel/385/hur-ska-regelbundna-undersokningar-utforas->